

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXVII

Price 25c

Chicago, Ill. — Penktadienis, Friday, December 26, 1980

Nr. 249

LENKAI LAUKIA EILĖS 1½ SVARO KUMPIŲ

Jono Balio pranešimas Toronto seimui

Dr. Jono Balio, VLIKo vicepirmininko informacijos - spaudos reikalams, pranešimas VLIKo seimui 1980 gruodžio 13-14 d.

VLIKo žinioje veikiančiai ELTa Informacijos Tarnyba reguliariai leidžia šiuos biuletenius:

1) ELTos Informacijos, lietuviškai, kas mėnuo; 2) ELTa Information Bulletin, angliškai, kas mėnuo; 3) ELTa Bulletin Lithuanien, prancūziškai, keturis kartus per metus, Paryžiuje; 4) ELTa — PRESS, itališkai, kas mėnuo Romoje; 5) Noticias de los Países Bálticos, dukart per metus, Buenos Aires.

Per praėjusius metus dar buvo išleistas aštuonios "Eltos informacijos" specialios laidos lietuviškai spaudai ir angliškai "Special supplement on human rights and the underground press in Lithuania" (August 1980).

"Eltos informacijų" teikiamomis žinių santraukomis ir kometarais pasinaudoja išeivių spauda. Tam jos ir leidžiamos. Tikslai, kuriais laikraščiai nesiteikia nurodyti šaltinio, iš kurio tas žinias ima, ir praleidžia žodį ELTa. Toms elgesys rodo žurnalistine etikos stoką. Pati ELTa visados nurodo šaltinius, iš kurių ji savo žinias ima.

"Eltos informacijos", tarp kitko informuoja apie VLIKo valdybės veiklą ir karta pasitūtoja iš mūsų spaudos pozityvius atsiliepimus apie VLIKą. Kai kam tas nepatinka. Kai š. m. birželio mėnesio numerio buvo pascitūtoja eilė konstruktyvių atsiliepimų apie VLIKą iš mūsų išeivių žurnalu, tai Lietuvių fronto bičiulių Tarybos pirm. Algis Raulinaitis spalio 27 d. parašė raštą, reikšdamas nepasitenkinimą, kad nebuvo paminėtas jų žurnalas "I Laisvę". Jam buvo atsakyta lapkr. 5 d., kad tame žurnale apie VLIKą "tuo tarpu nebuvo rasta nieko pozityvaus, kas būtų buvę verta pacitūti. Kai rasime — atitinkama proga pacituosime." Negi dabar VLIKas savo leidiniuose kartos opionierių politinę demagogiją? Nesvarbu, iš kur ta "antivilkinė propaganda" ateina, — iš Vilniaus, Chicago ar iš Los Angeles, — mes jį vienodai žiūrime, nes ji nieko pozityvaus neduoda, ir tokie išpuoliai esti atitinkamai atremiami. Tame rašte Algis Raulinaitis dar parašė: "Šia proga norime pastebėti, kad ELTa anglų kalba yra pozityviai ir profesionaliai redaguojama." Kam įdomu, galime pranešti, kad abiem biuleteniams, lietuviškam ir angliškam, medžiaga paruošia ir galutinai juos suredaguoja tie patys asmenys.

Išeivių spaudoj ypač pasižymi neobjektyvumu ir žema žurnalistine morale "Pasaulio Lietuvis" ir "Darbininkas". To laikraščio gruodžio 5 d. numeris

įdėtas Algimanto Gečio straipsnis peržengia visas žurnalistine etikos ir kultūrinių visuomenės veiklos santykių ribas.

Apie "Pasaulio lietuvi". Neseniai spaudoje skaitėme, kad Bendruomenė jam leisti paskyrė 9,000 dol. pašalpą. Šis lietuvių išeivių bendruomenės suaukotas pinigais leidžiamas laikraštis turėtų surasti prasmingesnius uždavinius, negu užsiminėti prasmianymų ir kiršinimų skleidimu. Kam iš to bus naudos?

Žinoma, VLIKo valdybai užima laiko reagavimas į įvairius priekabingus užsipuolimus dėl nieku. Yra asmenų, kurie, kaip atrodo, niekuo daugiau ir neužsima, kaip ieškodami progų prikišti prie tariamų VLIKo valdybos klaidų. Tokius Romoje vadina "velnio advokatais": kai ruošiasi ką nors paskelbti šventuoju, tai to advokato uždavinys yra surasti kokias nors šventojų nuodėmes.

Paminėjime istorijėlę dėl Lietuvos ir kaimyninių kraštų žemėlapių, įdėto VLIKo paruoštoje brošiūroje "Supreme Committee for the Liberation of Lithuania" (December 1979). Dėl pašto suvėlavimo ant greitųjų orientacijos dėliai, kur yra ta Lietuva, buvo perspausdinti žemėlapis iš kito VLIKo leidinio, pavadinto LITHUANIA ir išleisto 1968 m. jau antra laida. Priklausoma, kad VLIKas pasielgęs nepatriotiškai, palikęs tame žemėlapyje, anapus Nemuno parąšą "East Prussia", o ne "Lithuania Minor". Tokį pat parašą, būtent, "Eastern Prussia", randame ir kitame žemėlapyje, įdėtame VLIKo pinigais 1973 m. išleistoje knygoje "The USSR-Soviet Aggression against Lithuania". Ir 1968, ir 1973 m. dėl tų žemėlapių niekas nekėlė triukšmo. Užsieniečiams, kuriems tie leidiniai buvo skiriami, žinomesnis yra terminas "East Prussia", o "Lithuania Minor" yra svetimas ir savaime tuojau kyla klausimas: o kurgi yra ta "Lithuania Major"? Tur būt yra kas panašus į Great Britain... Nepasidukime didybės manijai ir nevartokime vokiečių pajukos dėliai nukalto termino "Gross Litauen". (Tekstuose, bet ne žemėlapiuose, galima būtų vartoti terminą "Lithuania proper".)

Valstybių sienas, negalima braižyti kaip kas užsimano. Šian die visiškai nieko nereikia, jei Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos sienos kadaise siekė iki Judojų jūrų ir netoli Maskvos. Reikia žūrėti į faktišką padėtį ir tarptautines sutartis. Valstybių sienos pareina ne nuo istorijos, — čia politinių ir militariųjų jėgų santykis turi lemiamos reikšmės. Abiejuose minėtuose žemėlapiuose Lietuvos rytinė siena nubrėžta pagal 1920 m. liepos 12 d. sutartį su bolševikine Rusija ir plonesne taškų linija atžymėta siena, kurią mums prieš metus sovietai. Vakaruose siena su Vokietija buvo nustatyta 1928 m. sausio 29 d. sienų sutartyje tarp nepriklausomos Lietuvos ir demokratinės Vokietijos. Ta sutartis nebuvo mums per jėgą pri-

mesta ir mums naudinga, nes Vokietija formaliai pripažino Lietuvai Klaipėdos kraštą. Nuo Vytauto Didžiojo laikų, pagal vadinamą 1422 m. Melno sutartį, Klaipėdos kraštas ir Nemuno žiotys buvo priskirtos Ordinui, ir vokiečiai tą kraštą valdė virš 500 metų. Ir štai Lietuva pagaliau tą kraštą atgavo. Jeigu dabar kai kas norėtų būsimos Lietuvos sienas vakaruose nukelti iki Prieglaus, o kiti net iki Vyslos, tai tik svajonės ir mes negalime tokių dalykų žymėti žemėlapyje. Skirtame bendrai informacijai.

Ne pro šalį mums susipažinti su geopolitine padėtimi. Turime žinoti, kad dabar sovietų valdomoj Rytprūsių daly, kurią jie vadina "Kaliningradskaja oblast", 1970 m. gyveno 81,321 atkeltų rusų, gudų ir ukrainiečių, o lietuvių buvę rasta 23,376, kurių tik 18,896 mokoje lietuviškai, o 4,426 kalbėjo rusiškai ir 54 kitomis kalbomis (gal vokiškai). O kas ir kaip rusus iš ten iškrūps? Netrukus daugelis tu slavų kolonistų jau bus gime tame krašte, tad pagal tarptautinių teisę jie bus laikomi "aborigenais" (vietiniais), ir jie daugiau turės teisę į tą kraštą, negu iš kitur atgabenti etniniai lietuviai. O iš kur mes tuos lietuvius paimtume? Pagal oficialią statistiką 1970 m. dabartinėje Lietuvoje buvę 10,9 o/o rusų, gudų ir ukrainiečių (neoficialiai skaičiuojama daugiau — apie 14%). Dar buvę ir 7,7 % lenkų. Tad pridėjus Karaliaučiaus sritį, Lietuvoje atsirastų per 40 % slavisko elemento. Kaip tada tokią Lietuvą atrodytų ir kaip ji tvarkytųsi? Mes esam per maži. Lenkai suvirškino vokiškus, Breslavo, Dansko ir Stettino miestus, gal jie suvirškintų ir surusintų Karaliaučius — tik jau ne mes, su tokiu mažu demografiniu prieaugiu, koks dabar yra Lietuvoje. Tokia yra mano asmeniška nuomonė.

Galiojančios sienų sutarties su Lenkija mes neturime. Pietinė siena su Lenkija yra nepasikeitusi per paskutinius 60 metų. Ją išvedė britas Curzonas. Ji mums nepalanki, nes atskiria lietuviškus Punksio ir Seinų apskrčius. Nesimato jokios vilties, kad artimoje ateityje ta siena būtų galima panašyti. Pagaliau kaip ją išvesti? Kai kas norėtų ją nukelti iki Suvalkų ir Augustavo. Dabartiniu metu Lietuvoje to klausimo niekas nekalia. Geriau sia išeiti — nužymėti faktinę sieną ir dar galima pažymėti, kad nepriklausoma Lietuva jos nepripažino, kas ir padaryta antrame žemėlapyje. Galime abejoti, ar Seinu ir Punksio lietuviai šian die norėtų būti prijungti prie "tarybinės Lietuvos", ar mieliau jie pasiliuktų prie "socialistinės Lenkijos". Ten jie vis dėlto turėtų daugiau pilietinių teisių: jų niekas ten per prievartą nevaro į kolūkius. Be to, jie turi lietuvišką mokyklą, gali su lenkų dvasiškia kovoti dėl lietuviškų pamaldų (tai geras patriotiškojo pažadinimas). Seinuose gali leisti lietuvišką laikraštį "Aušra". Viso to neturi lietuviai nė Gudijoje, nė Karaliaučiaus krašte. Galima tikėtis, kad lietuviai

Visoje šiaurėje oras atšalo, o sniegas nubaltino laukus, miškus ir kelius. Kūčių diena buvo šalta ir balta.

ŠIMTAI LIBANIEČIŲ UŽPUOLĖ JUNG-TINIŲ TAUTŲ BŪSTINĖ BEIRUTE

H. KISSINGERIS LANKYSIS ARTIMUOSE RYTUOSE

BEIRUTAS. — Antradienį šimtai libaniečių, ginkluotų kasterais ir kitais ūkininkavimui įrankiais, puolė Jungtinių Tautų būstinę Beirute. Atakoje dalyvavo iki 500 pietų Libano ūkininkų. Jie kersioji JT taikos palaikymo misijai už Izraelio kariuomenės užpildinėjimus jų kaimus.

Puolimas tęsėsi apie pusę valandos. Sužeista keletas Jungtinių Tautų misijos pareigūnų ir sągrybių, tačiau kritiškų sužeidimų nebuvo. Misijoje dirbusios moterys pabėgo pro antro aukšto balkoną. Apie 80 tarptautinių laiptais pabėgo ar buvo išmesti į gatvę iš keturių aukštų pastato.

Greta JT pastato apgyvendintas Sirijos karininkų taikos palaikymo dalinys ignoravo įvykį ir neatėjo gelbėti. Kiek toliau apgyvendintas Jungtinių Tautų taikos dalinys išvaikė demonstrantus ir užgesino prasidėjusius gaisrus. Nėra žuvusių nė areštuotų.

Punksio — Seinų krašte išlikęs nenutautėjęs ir lauks geresnių laikų.

Paskutinė pastaba. Dėl kai kurių išeivių spaudos vedamos priekabių ieškojimo akcijos prieš VLIKo valdybą, dabar pasidarė labai sunku ką nors prisipašyti, kad paruoštų kokį informacinį leidinį. Tuojau atsisako, girdi, prasidės "blusinėjimas" ir priekabės dėl nieku, na, ir ginčys čia su koku iš balno išmėstų "politiniu išminčium".

Buvęs Valstybės sekretorius Henry Kissingeris, be abejo, suširinktą prez. Ronald Reagano ir būsimos Valstybės sekretoriaus Alexander M. Haig Jr. privarimu, lankysis Artimuose Rytuose. Pirmiausia jis pasitars su Egipto prezidentu Anwar Sadatu, o vėliau matys Izraelio premjerą Menachem Beginą. Be to, jis matysis su Saudi Arabijos, Omano, Maroko ir Jordano viršininkais bei atsakingais pareigūnais. Artimuose Rytuose Kissingeris žada būti virš savaitės. Tarp kita, jo pastangomis prasidėjo Egipto ir Izraelio savitarpio taika.

IDOMU ŽINOTI KELIAUTOJAMS

Keleiviai, važiuojantieji į Čilę, negali įveikti kavaro; suvalgykit prieš išlipdami iš lėktuvo. Vykdami į Kiniją, nevezkite radijo aparatų; į Vakarų Vokietiją — kiaušienos; į Pakistaną — degtukų; į Filipinus — česnakų; į Pietų Afriką — medaus, ir tik vieną kortų kaladę galėsite nešėti vykdam į Turkiją.

Ilgais plaukais vyrai neleidžiami į Singapūrą ir Kostą Riką.

Skrendant per vandenyną, pilotas ir jo padėjėjas niekuomet nevalgo to paties maisto. Mat, čia atsarga, jei kartais maistas būtų užnuodytas.

— AT&T korporacija numato išleisti 1981 m. statyboms ir remontams 18.1 bil. dolerių.

VALDŽIA LEIS DIRBTI TIK KAS ANTRAS ŠESTADIENIS

DARBININKAI STREIKĄ LAIMEJO, BET JOKIŲ LENGVATŲ JIE DAR NEGAVO

VARSUVA, Lenkija. — Lenkijos darbo ir algų ministeris Janusz Odowskis antradienį pranešė, kad nuo ateinančių metų pradžios laivų darbininkai vieną šestadienį dirbs, o kitą šestadienį jie nebedirbs. Ministeris tvirtina, kad dabartinė ekonominė krizė tikrai šitokiu būdu galima išspręsti. Čio reikalai tiek pasunkėję, kad visi privalo susispausti.

Prieškalėdinės nuotaikos buvo apimtos ir darbininkai ramiai laukė švenčių, bet ministerio pareiškimas vėl visus darbininkus suerzino. Jiems atrodo, kad ministeris Odowskis samoninškai skelbia vienašališkus nutarimus, kad sugadinti švenčių nuotaiką ir sukelti susirūpinimą. Lenkijos darbininkai rusų nebijo, nes žino, kad į Lenkiją sovietinės divizijos nedrįs maršuoti, kai jos nėra pasirėngusios, vis dėlto darbininkai nenori būti provokuojami.

— Mes iškelėm Lenkijos vėliavą, — pareiškė Dancigo darbininkas, — bet iki šio mato nieko negavom. Varšuvoj pridedame mesos, mes stovime eilėse, bet mums vis karoja, kad dar turime laukti.

Tiktai dabar paaiškėjo, kad valdžia prideda visiems įduojams švenčių metu duoti mesos, bet iki šio mato nepasakė, kiek tos mesos įgyvenojams duos. Taip pat paaiškėjo, kad vyriausybės sandėliuose jokios kitos mesos jie nebeturi, kaip tik tiktai kumpio, kurį iki šio mato galėdavo gauti tik komunistų partijos pareigūnai ir užsieniečiai.

Valdžia nutarė racionuoti maistą ir ant greitųjų pradedo ruošti korteles, bet reikalas taip skubiai nesitvarko, nes reikia paruošti visų suaugusių gyventojų sąrašus. Valdžia apskaičiavo, kiek turi mesos ir po kiek gali duoti gyventojams. Vyriausybė nutarė duoti kiekvienam po 800 gramų (28.2 uncijos) kumpio. Tai bus maždaug trupučių daugiau, kaip pusantro svaro, žinia, kad racionuojama mėsa apklėta visą Lenkiją. Bet mesos racionavimas vedamas tikrai Varšuvos krautuose. Antradienį mėsa dar nebuvo pasiekusi krautuvių.

Valdžios atstovai prideda atvežti mesos streikuojantiems darbininkams, bet ten mesos pardavimas dar lėčiau eina.

Komunistų partijos gen. sekretorius Kania prašė gyventojus padėti jam suvaldyti privilegijuotus. Būk, komunistinėje Lenkijoje jiems esą ne vieta. Lesek Walesa vis dėlto tokiems pareiškimais nesitenkina. Jis pranešė ministeriui, kad valdžia viena negalėjo mažinti darbo valandų laivų statybos darbininkams. Ministeris turi tartis su darbininkų atstovais. Valdžios atstovas neseniai pasirašė naują sutarimą su laivų statybos darbininkais, o čia, neprėjus nė

M. DAYAN ATSIPRAŠO

WASHINGTON. — Buvęs Izraelio krašto apsaugos ministras Moshe Dayan, prieš kurį laiką kalbėdamas apie Amerikos armiją, pasakė, kad ji yra žemo lygio dėl to, kad ten yra žemo išsilavinimo juodieji.

Dabar jis aiškinasi, kad tuo jis nenorėjo paežminti tų asmenų, bet tik norėjo pažymėti faktą, kad Amerika turi tik savanorių kariuomenę, kurią daugiau sudaro žemesnio intelekto asmenys.

Jeigu ir Izraelis pereitų į savanorišką karo tarnybą, tai jo armijoje taip pat liktų tik mažiau išsilavinę asmenys. Visi kiti eiti į universitetus ir išvengtų karo tarnybos.

Kalbėdamas tarptautiniame Rotary klubo susirinkime Tel Avive, Moshe Dayan pareiškė, kad tokių atvejų, jei Izraelio kariuomenė būtų sudaryta tik iš savanorių, ji negalėtų atlikti tokių uždavinių, kaip atlikti Eatebe aerodrome, U'gandoje, įkaltų išlaisvinimo operacijoje. Jeigu jo ankstyvesni žodžiai būtų suprasti kaip juodųjų pasmerkimas, tai jis už tai atsiprašo ir apgailestauja.

DIDELĖS IZRAELIO BĖDOS. SU GOLAN AUKŠTUMOMIS

JERUZALĖ. — Iš Golan aukštumų, Izraelio šiaurės rytų kampe, Sirijos kariuomenė nuolat apšaudydavo Izraelio ūkininkus. Izraelio kariuomenė tas aukštumas 1967 metų kare užėmė ir dabar ten turi apgyvendinę keltų ūkių, įsteigė savo kolonijas. Jos yra svarbios Izraelio gynybai.

Knesset (parlamente) yra pasiūlymas tas aukštumas galutinai įjungti į Izraelio valstybės teritoriją. Jau dėl Jeruzalės arabų dalies įjungimo į Izraelį JT Saugumo taryboje Izraelis buvo griežtai pasmerktas. Ir Amerikos atstovas pasisakė už pasmerkimą.

Siekiant sumažinti tą tarptautinį spaudimą, Izraelio ministerių kabinetas 11 balsų prieš 2 nušalavo tų aukštumų įjungimo klausimo dabar nekelti. Tai reikalauja Izraelis turės išspręsti derybose su Sirija.

porai mėnesių, kitas ministeris jau jį keičia. Pats Walesa parašė laišką darbo ministeriui, patardamas nesauvaliauti, valdžios pasirašytos sutarties taip lengvai nekaitalioti, nes sutartį pasirašiusiai darbininkų unijai tokie pakeitimai negalioja.

Valdžia buvo pridedusi visiems krašto gyventojams duoti mesos švenčių metu, bet dabar aiškėja, kad ji nepajėgė to padaryti, nes neturi pakankamai mesos sandėliuose, ir neturi paruošto racionavimo plano.

KALENDORĖLIS

Gruodžio 26: Vincenta, Stepas, Eigailė, Grynotas.

Saulė teka 7:17, leidžiasi 4:26. Oras šaltas.

"UNDER THE SWORD OF DAMOCLES"

(KOMENTARAI)

(Tęsinys)

Matomai yra numatomi tokie atvejai teismo eisoje, kada kaltinamas, besiginčijantis nuo apkaltinimų, nurodytų dalinius, karininkus kurių sąstate įsakyti vykdė nusikaltimus. Supratus žydų nusikaltimų, nesunku pasipriešinti, kad jiems būtų mažiau naudos nuteisus vieną kitą išrinkti nusikaltėli. Jiems, kaip tik būtų svarbu bylos eigoje įrodyti visa tai, ką tvirtina savo kaltinimuose, jog veikė ne kaip pavieniai individai, bet organizuotų vienetų sąstate.

Numatant tokius galimus, ne kas kitas, bet VLIKas, artimai veikdamas su Diplomatine Tarnyba, turėtų pasiruošti tokiam atvejui. Svarbu nustatyti ar Laikinosios vyriausybės antizydiškai potvarkiai buvo paskelbti ir vykdomi savo iniciatyva ar nacių įsakymu. Toliau išsiskirti, kodėl Laikinoji vyriausybė nepasipriešino tokiam prievartai ir iš karto neatsistatydino. Išsiskirti, kaip vokiečių okupuotame krašte galėjo veikti atstatyti Lietuvos vyriausybę. Svarbiausia, nustatyti ar už Laikinosios vyriausybės antizydiškus potvarkius ir jos organų

veiksmus yra atsakomąja lietuvių tauta, nes šiame punkte susikerta žydų kaltinimų esmė. Jei Laikinoji vyriausybė tikrai būtų buvusi visos tautos pastatyta, tai už jos padarytus nusikaltimus nešų atsakomybę visą tautą. Jei Laikinoji vyriausybė buvo pastatyta Lietuvos Aktyvistų Fronto, kad ir tautos vardu, tai nuo tokios atsakomybės tauta yra laisva. Dėl politinių ir kitokių sumetimų VLIKas savo tyrinėjimų gali neskelbti, bet jie anksčiau ar vėliau iškils, kai bus sprendžiamas Lietuvos likimas.

ALTas atliko savo pareigą kaip sugebėjo ir kaip galėjo, bet turi susilaikyti nuo tolimesnių išpareigojimų Lietuvos žydų klausime. Be grynai politinių motyvų dar tenka paminėti psichologinius aspektus. ALTas nuo pat savo veikimo pradžios, kuomet nacių okupuotoje Lietuvoje vyko masinės žydų žudynės, nerado reikalo pareikšti bent užuojautą Amerikos Lietuvos kilmės žydams dėl jų artimųjų ištikusios žiaurios tragedijos. Vėlesniame laikotarpyje, rengiant birželinis minėjimus, ALTas nerado reikalo pakviesti minėjimą Lietuvos žydų ats-

tovy, nors per pirmą vežimą su lietuviškas šūbėn buvo išvežta 5-8000 žydų. Bendrai, nei ALTas nei kiti veiksniai ar organizacijos per visą laikotarpį nėra surengę jokių akademijų, eku-

meninių pamaldų ar kitų pareiginių skinių Lietuvos žydų tragedijai atžymėti. Negalima ALTas, kaip absoliučios Amerikos lietuvių daugumos kaltinti antisemitizmu, bet, kaip Lietuvoje taip ir išeivijoje, tarp lietuvių ir žydų nebuvo artimesnių dvasinių ryšių, siekių bendrumo, kas paliko per amžius svetimumo pėdsakus. Egizminiai veiksmai visai nesidomi Lietuvos mažumų likimu, tarytum jie nebūtų valstybinės tautos dalimi. Lietuvių Chartoje apie mažumas ir jų santykius su Lietuva, iš viso, neužsiminta.

Bendrai lietuvių, jų veiksmų ir įsivaizduojamos organizacijos neparodė pastangų gerinti šią užburto rato. Norima visą kaltą užmesti, naiviai tikint, kad su laiku išmirs vienoje ir antroje pusėje nukentėję, o su jais bus užmiršta nūnai - praėjus ir prasidės viltinga ateitis. Tik išmintinos lietuvių tautos asmenybės prabilo sąžinės balsu, bet jų balsai nuskendo absoliutinės daugumos abejingume.

Lietuvos žydų tragedija nebuvo užuomara, bet drauge su lietuvių tautos skaudžiais išgyvenimais išliko Lietuvos istorijoje, mokslo veikaluose ir meno kūriniuose, prie ko nenoromis prisidėjo ir An. Kairys. Su laiku išplauks pilnatinė tiesa, kuri šiandien užtemdo neapykantos aistros. Istorijai, o ne

teisams, teks padaryti galutinį sprendimą, išsiskiriant kokios jėgos sukėlė masines žudynes, kas buvo už tai atsakomąs ir ant kieno galvų paliekama atsakomybė už praėjusius nusikaltimus.

Tuomet teks užbaigti savo antrosios komentarus skirtus A. Kairio romanui "Po Damoklo kardą". Pirmuose atkreipiau dėmesį į idejinius ir moralinius romano aspektus; antruojuose — daugiau į politines pasekmes lietuvių tautai, nes autorius užpylė naują saują druskas į neužgyjusias Lietuvos žydų tragedijos žaizdas. Autorius neatsižvelgė į maną ir kitų kritikų sugestijas neversti šio nelemto romano anglų kalbon, bet jis nepakluso ir tik pagilino prarają tarp žydų ir lietuvių. Man nieko kito

KALEDŲ ŠVENČIŲ IR NAUJŲŲ 1981 METŲ PROGA SVEIKINAME VISUS SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE NARIUS IR VISUS GEROS VALIOS LIETUVIUS.

SLA Prezidentas POVILAS IR GERTRŪDA DARGIAI

Linksmų Kaledų ir laimingų Naujųjų Metų
visiems savo kostumeriams ir draugams linki

VLADAS IR GENOVAITE BIKULCIAI

Lietuviškos užuigos ir valgyklos savininkai

4845 West 14th Street Cicero, Ill. 60650
Tel.: OL 6-1355

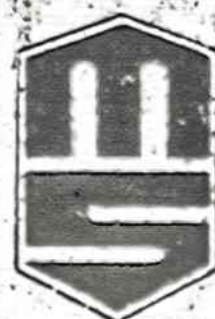
**Geriausias
pasaulyje konjakas.
Martell.**

Linksmų Kaledų ir Laimingų Naujų Metų
visiems kostumeriams ir prieteliams linki

FRANK ŽOGAS — Prezidentas

**MIDLAND SAVINGS
& LOAN ASSOCIATION**

8929 S. Harlem Ave., Bridgeview, Illinois 60455 • Phone 598-9400
4040 Archer Ave., Chicago, Illinois 60632 • Phone 254-4470

2657 W. Lithuanian Plaza Ct., Chicago, Ill. 60629 • Phone 925-7100

Ilgai pasigesim a.a. Elenos Franckevičienės

Šių metų gruodžio 12 d., kada žmonės jau pradėjo ruošti Kaledų šventę, tyliai paliko šią sąrą pakalnę Elena Franckevičienė.

Gruodžio 1 d. po pamaldų Šv. Merg. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje buvo palydėta Lietuvos Tautinės kapinės.

Elena neradė knygų, nedėstė universitete, o visgi jos netekimas bus ilgai jaučiamas. Tai buvo tikra nesugadinta lietuvių moteris. Ji dar nebuvo praradusi to lietuviams charakteringo bruožo, deja, vis rečiau besutinkamo, — drąsos. Drąsos sakyti tiesą ir drąsos vykdyti tai, į ką tik. Elena turėjo savo nuomonę, paremtą doro žmogaus logika, ir ją pareikšdavo nekreipdama dėmesio, ar tai kam patiks, ar nepatiks. Pataikauti ji nemokėjo.

Nenuostabu, kad Elena pirmosios bolševikų okupacijos metu (1940 m.) nepabijojo sunaikinti antikomunistinę veiklą įtariamų gimnazistų sąrašą, tuo būdu ne vieną išgelbėdama nuo tardymų, gal ir tremties.

Antras a. a. Elenos būdo bruožas: meilė viskam, kas lietuviška. Ta meilė pasireiškė taip natūraliai, taip nedirbtinai. Net peržengusi 80 metų dar dalyvavo visur, kur tik lietuvių moteris buvo reikalinga: tautinėse ir bažnytinėse šventėse, demonstracijose prieš komunizmą, paraduose. Priklausė daugeliui lietuviškų organizacijų. Mėgo

neliko, kaip parodyti antrąją medalio pusę.

(Pabaiga)

pasipuoti savo paties išlaustu tautiniu kostiumu. Su tautiniu kostiumu niekada jai nebuvo šalta, nei karšta. Su tuo drabužiu iškeliaavo ir į paskutinę kelionę.

Artinasi Vasario 16-ji. Neprišimenu, ar Elena kada yra aplėdusi šios šventės minėjimą. Šiemet jos vieta ir bažnyčioje ir salėje jau bus tuščia...

Kaip tipiška lietuvi, Elena labai mylėjo savo šeimą, ypač anūkus. Kol anūakai dar lankė pirmuosius pradžios mokyklos skyrius, Elena kasdien jų laukdavo prie mokyklos kampo paršvesti namo. Nesiskundžianti ir kantri, Elena primindavo mamos mums, kurios jų nebeturėjome... Nemodernios mamos niekad nepavargdavo, neįsėdė šalčio, nesirgo...

A. a. Elenos Franckevičienės dukrai p. Baršketienei ir anūkam: Ofelijai, Daivai ir Aldžiui, užuojautą reiškia velionės pažįstamos Marquette Parko apylinkės lietuvių moterų ir mergaitės.

D. Tričienė

CEMENTAS UZKARIAUJA DIDELIUS ŽEMES PLOTUS

Amerikoje kasmet miestai užima ir išcementuoja milijoną akrų geriausios žemdirbystės žemės. Tokia sparta einant, per sekančius 20 metų, t.y. iki 2000 metų, tokios žemės bus tiek užcementuota, kiek dabar turi Indijos valstija.

Westinghouse Electric bendrovė susitarė, kad Homestake Mining iškas 450,000 svarų uranumo po \$14 už svarą.

Linksmų Kaledų ir laimingų Naujųjų Metų
linkime visiems savo klientams,
ir draugams

A. R. J. MESINÉ

NAMŲ GAMYBOS LIETUVIŠKOS DĖSROS
ANTANAS ir VIOLA PLIENIS, Sav.

2433 W. 69 St. Chicago, Ill. 60629
Tel.: 436-6888

**40%
OFF**

**MIX 'n MATCH
14KT GOLD
Neckchains
and Bracelets**

Earrings, Charms,
Religious Medals

at 30% SAVINGS

**INSTANT
CASH
FOR
GOLD**

New or Used or
Old Broken Jewelry
Watches, Bracelets,
Pins, Rings,
Class Rings, Dental Gold... Any Karat
Turn It Into CASH!

Dig Out Your Old Treasures —

Put The Money In The Bank & Draw Interest.

WE PAY THE HIGHEST PRICES!

LOCAL BUYER, BUYING WITH INTEGRITY

HAIL Beauty Supply, Inc.

3221 W. 63rd St. Open Daily 9:30 to 6:00 Mon & Thurs 9:00 to 7:00 PM

Augmenija Kalėdų legendose

AMALAS

Amalas (genus viscum) ir phoradendron flosescens (ang. mistletoe) ir Amerikoje dar nėra užmirštas, kaip nuo seno išgarėsėsaugalas. Senovės druidai amalą laikė šventu daiktu. Britai, druidų kunigams vadovaujant, atlikdavo religines apeigas amalo garbei. Jie tikėjo, kad amalas turįs nepaprastų dvasios ir kūno gydomų savybių. Kai procesija pasiekdavo ažuolą ar kurį kitą medį, ant kurio kamieno ar šakos augo šis parazitinis augalas, kunigai apsisivildavo baltais rūbais. Amalą nukirsdavo tiksliai augsniu pjautuvu.

Kai apie Kėdėdas dienos pradeda eiti ilgin, tai drudai Saulės garbei suruošdavo dideles apeigas, — veršius ant aukuro ėgindavo, amalą dalindavo. Kunigai amalą išdalindavo žmo-

hams, kurie tose iškilmėse dalyvaudavo. Žmonės amalo gabalėlį ar šakelę laikylavo namuose, kad jis saugotų juos nuo visokių nelaimių, ypač nuo ugnies.

Krikščionių gadynėje amalo kultas dar labiau išsiplatino, nes krikščionys ilgą laiką negalėjo atsikratyti pagoniškais papročiais. Pas angelus buvo tradicija bučiuotis po amalu. Jeigu mergina Kalėdų metu likdavusi nepabučiuota, "po amalu", tai ji

per visus metus neištekėdavusi.

Vokiečiai tikėdavo, kad į namus įnešta amalo šakelė, prisaugdavo piktąsias dvasias. Ta da buvę galima piktąsias dvasias klausyti ko tik nori, nes jos buvo paklusnios. Jos atsiliepdavusios. Jos ir patarnauti neatsisakydavusios, kaip anas lietuviškas aitvaras arba kaukas.

Švedai savo namuose amalą laikydavo po lubom pakabinę. Amalas švedus saugodavęs nuo gaisro ir kitokių nelaimių. Ypačiai arklidėje amalas buvęs reikalingas, nes tada piktos dvasios negalėdavusios arklams nieko blogo padaryti. Be to, amalo labai bijančios raganos, už kalbėtojai ir kitoki burtininkai.

Austrijos kaimiečiai, eidami gulti, ant slenkščio padėdavę amalo šakelę, kad blogų sapnų nesusapnuotų.

Vėliu kaimiečiai sakydavo: Jeigu amalo yra gausiai, tai kiti metai bus derlingi. O jeigu nėra amalo, tai nebus nė laimės. Vėlesniu metu, kai Anglijoje buvo pastatyta pirmoji krikščionių bažnyčia, Kalėdų pabaigoje pasirinktas Glastonbury erskėtis, kuris žydi Kalėdų metu arčiau, ba kiek anksčiau. Botanikai susidomėjo šiuo erskėčiu ir pripažino, kad iš tikrųjų yra toks daturos genus erskėtis.

Marquette Parko Lietuvių Namų Savininkų sąjungos metinis susirinkimas

Gruodžio 19 d. 8 val. vak. parapijos salėje pirm. J. Bacevičius atidarė susirinkimą ir pasveikino susirinkimo dalyvius. Perskaitė dienotvarkę, kuri priimta be palaisų. Priimtas naujas narys Z. Šukis. Po to pirmininkas prašė minutės atsistojimo.

Amalo "galybės" istorija yra labai sena, užsilikusi nuo pagonijos laikų. Tačiau yra žmonių, kurie dar ir dabar nešiojasi ant šniūro ar ant rėžėlio pasikabinę amuletus — kiško koją, amalo vainiką ir taip toliau.

Lietuvos kaimiečiai vietoje amalo, namuose laikydavo šventintų žolių, kad jos saugotų nuo perkūnijos ir kitokių nelaimių.

M. Šileikis

mu pagerbti mirusią Elena Franskevičienę. Prieš ją mirė valdybos narys St. Lukoševičius. Be šių dviejų, metų bėgyje mirė dar aštuoni nariai, kurie pagerbti susikaupimu ir minutės tyloje. Buvo pristatyti policijos atstovai — J. Ctepnick ir p. Christofenson.

Po to J. Bacevičius pradėjo kalbėti apie siaučiantį kriminalą ir A. Siliūno nužudymą, kuris palaidotas gruodžio 16 d. Valdya turėjo keletą posėdžių ir svarstė kaip sugriežtinti priemones ir apsaugą mūsų kolonijos gyventojų. Tuo reikalu tartasi su sen. Fr. Savicku ir aldermanu Fr. Brady bei mūsų rajono policijos pareigūnais.

Sudarytas egzekutyvinis komitetas ir nutarta artimai kooperuoti su kitomis organizacijomis. Pagaliau, šiam konkrečiam reikalui — suradimui A. Siliūno žudiko, nutarta skirti \$1,000 premiją. Pinigai bus įnešti į Marquette National banką. Prašo ir narius įsijungti. Bandydys kreiptis ir į kitas organizacijas, kad kovoj su besireiškiančiu kriminalu įneštų ir tą fondą pinigų, kurie būtų laikyti per metus.

Diskusijose dalyvavo J. Stonkus, Ig. Petrauskas, adv. Ch. Kal ir dar keletas kitų. Apie šį projektą bus skelbiama ir amerikiečių spaudoje. Kai kurie kalbėjusieji nusiskundė šiais atvejais teismuose sudaromomis pernelyg švelninančiomis aplinkybėmis nusikaltusiems.

Pakviestas kalbėti policijos atstovas Christophenson. Jis ilgiau kalbėjo ir nurodė kai kurias priemones kovoje su kriminalu. Kritišku momentu šaukti policiją telefonu Nr. 911.

Atėjo klebonas A. Zakarauskas. Jis apgailestavo, kad mūsų kolonijoje kartojasi kriminalai. Prašė pranešti policijai bent tris pirmus mašinos pleito numerius, asmens spalvą ir išvaizdą.

Beje, klebonas pasisakė, kad renkant vyriausybę, reikėtų rinkti principingus žmones, kurie pripažįsta moralę, jaunimo auklėjimą, tikėjimą. Tikintis žmogus nežudys nekaltų žmogaus.

Tuo klausimu dar kalbėjo J. Bagdžius ir keletas kitų narių. Visi siūlė suaktyvinti kovą prieš kriminalistus.

Pirmininkas pristatė "Dirvos" korespondentą M. Drungą, BAL-FO direktorių J. Mackevičių, Reg. Liet. B-nės pirmininką Ig. Petrauską, Pensininkų Sąjungos pirm. St. Vanagūną, Suvalkiečių S-gos pirm. p. Vasiliavą, svečią p. Janutą ir dar keletą asmenų.

Kasininkas A. Patackas išties banketo apyskaitos neskaitė. Pranešė, kad buvo \$2,866 pajamų, pelno liko \$520. Iš viso bankuose, atskirdę sąskaitose, yra \$13,744.55.

Kaip protokolo skaitymas,

taip ir kontrolės komisijos pranešimas atidėti kitam susirinkimui.

Pirm. J. Bacevičius chronologine tvarka perskaitė rūpestingai parengtą veikimo apžvalgą: iš v.s.o buvo 10 susirinkimų, 11 valdybos posėdžių, 3 specialūs pasitarimai. Susirinkimas veikimą užgyrė ir dėkojo valdybai už kojų pravimą su kitomis organizacijomis, artimą kontaktą su vietos valdžia bei policija, ir už siuntimą rezoliucijų, prašymų vyriausybei į Washingtoną. Baigdamas prašė metų veiklos apžvalgą, pirmininkas nuoširdžiai dėkojo bendradarbiams ir nariams, net ir tiems, kurie pakaitomis leido savo namuose posėdžiauti.

Laiškų skaitymas. Perskaitytas Cook apskrities prokurorą R. Daley padėkos laiškas. Klausimuose ir sumanymuose buvo keletas nereikšmingų pasisakymų.

Valdybos rinkimai

Nominacijos komisijos pirmininkas B. Andriukaitis patiekė sąrašą asmenų, kurie sutinka būti renkami kitai kadencijai. Šie kandidatai buvo balsuojami pusiau slapto balsavimu ir gavo atitinkamai balsų:

Ang. Katelienė — 80, J. Bacevičius — 78, J. Janušaitis — 79, J. Skeivys — 72, A. Patackas — 75, M. Stakėnas — 73, A. Gelaičius — 64, K. Leknickas — 60, O. Ankienė — 63, adv. Ch. Kal — 68, A. Šidagis — 63, A. Gudauskis — 63, P. Martinaitis — 59, M. Stakėnienė — 58, inž. Barakauskas — 58. Kandidatai: B. Erčius ir St. Patlaba.

Revizijos komisijon pastatyti šie kandidatai ir išrinkti "en block": M. Simokaitis, p. Stonkus, p. Garbenis.

Balsų skaitymo komisija: St. Vanagūnas, Ig. Petrauskas, J. Bagdžius, p. Vindašienė.

Pirm. J. Bacevičius visiems įsijungusiems ir rinkimų eigą dėkojo ir linkėjo linksmy švenčių ir laimingų Naujų Metų.

10 val. baigus susirinkimą, pakvietė vaišėms: kavutei su pyragaičiais. Rikiavomės ir eile prie vaišių stalo.

Dalyvavo per 80 narių iš 400.

K. Baukus

PATS SKAITYK IR DAR KITUS PARAGINK SKAITYTI DIENRAŠTĮ "NAUJINIENOS"

A. P. BAGDUONS

NABSULAUKI

(Tėkras atsitikėms)

(Tėsinys)

Užviri šerdis er muotynaa vyką kartą, er ana nabiskėntusi lygee piktą atsikėrtą:

— Jau musiet tavi apdavi ta gyvati, kad leki paskū, kap vier šis paskum karvis.

— Nutėlk, muoty, naskeikus. Vistyk monis nū anuos naatkriesi. Kaap ajau, taap er aisu!

Er trėnkis duriems, išmuovi i prymini, vuo iš tēn par kymoką nutrauki tysee pry Budreus. Taap muotina nieka nalaimėjusi, atsisieda ont luovas krašta, pariemi ronkuoms pabarzdj, vuo ak'es pakieili i longą.

Bova balondže mienū. Sauli jau bova ont laiduos. Sninga mažne nablėka. Giliunsi patvuoriunsi dar krumšieje purvas ap tekis, našvarus, pajūdavis. Už keliun dynun nie tuo nablėks. Pavasaris jau beldies už vartų. Er paukštee jau najūkaas lėz-

mus neši, gyduoje, sparnelees pasiplansnuodami. Tik Barauskienis šerdie tabibova speigūta žyma: nie kuoke linksmona, nie kuoke džeugsma. Stapi Končie-

ni apžaviej Petre šerdj, pastati napažėngamą syną tarp sūnaus, er muoty. Ana vyna kalta — Pietris bova geras, paklusnus vaiks, kuol napradieje meilautis su ana, vyra pamesta buoba.

Če anaa i galvą ateje išganinga mintis. Kap diedi Jurgis parvažius, gal ons galies anaa pagelbieti Pietrj nū Stapis atkriesi. Juk Tėkras diedi, svieta matis, gal Pietris anuo patarėma paklausys.

Paskutinėe saulis spindulee pruo longą meti sava žibontį švysą tysee ont Nukryžiutuoje truobuos gali, katras geruokaa pajūdavis kabuoje ont viny nautuoli luovas. Er ana pasiruodi, kad Kristaus kūnas nušvėta pats iš savis tuoke švelne maluone švysa — tėkras stabūklas.

(Bus daugiau)

Vilties kupinas viengungis:

— Aš noriu gražios ir inteligentiškos žmonos.

Vedybų agentas: — Negalima, tamsta gali vesti tik tokia.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ

linki savo klientams, draugams ir pažįstamiems

A. G. AUTO REBUILDERS

3518-24 West 63rd Street

Tel.: 776-5888

Chicago, Ill. 60629

ANICETAS GARBACIAUSKAS, sav.

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų

linki visiems taupytojams ir geros valios lietuviams

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

VALDYBA IR DIREKTORIAI

1447 S. 49 Court, Cicero, Ill. 60650

Telefonai: Priemiesčiams 656-6330, Miestui 242-4395

OFFICERS

BENNIE DIRZIUS, President
PAUL PUTRIM, Vice Pres.
DENNIS N. GRIBAUŠKAS, Vice President
ANT. A. BERNADISIUS, Treas.
JOSEPH F. GRIBAUŠKAS, Exec. Secretary
JOSEPH BUTKUS, Asst. Sec.
HELEN P. RUKUZA, Contoller
SAULIUS MIKALIUKAS, Loan Officer
Attorney: PAUL S. ŽUMBAKIS

JOSEPH F. GRIBAUŠKAS, EXEC. SECRETARY

DIRECTORS

ANTHONY A. BERNADISIUS
JOSEPH BUTKUS
BENNIE DIRZIUS
DENNIS N. GRIBAUŠKAS
JOSEPH F. GRIBAUŠKAS
DR. PETRAS KISIELIUS
PAUL P. PUTRIM
PAUL G. PUTRIM
ANGELO TARTAGLIA

CHETA NANO DIDELE VIETA AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday, 9 A.M. to 4 P.M. No Business Transacted on Wednesday, 9 A.M. to 1 P.M. Thursday, 9 A.M. to 4 P.M. Saturday, 9 A.M. to 8 P.M.

INDIELIAI APDRAUSTI IKI \$100,000

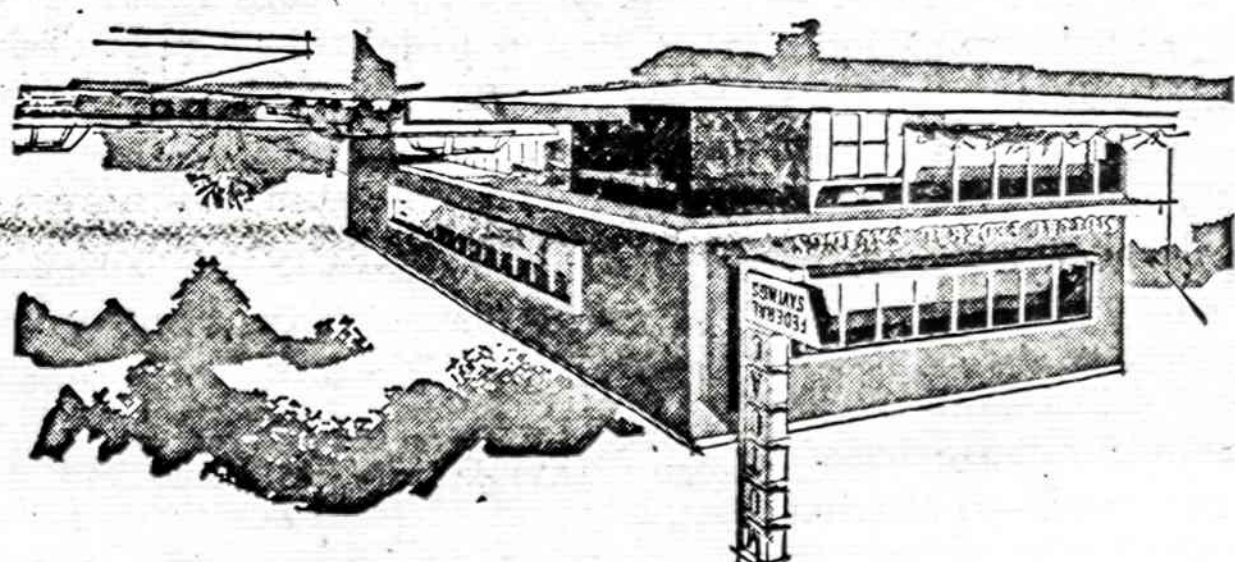
2212 West Cermak Road • Chicago, Ill. 60608 • Tel.: 847-7747

INSURED SAVINGS • HOME LOANS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

OFFICERS, DIRECTORS AND STAFF

METUOSEI

SVIEKINAM "NAUJINIENŲ" SKAITYTOS IR BENDRADARBIUS SU ŠVENTOMIS KALĖDOMIS IR LINKIME VISIEMS NUOTAIKINGŲ ŠVENČIŲ IR DAUG LAIMES NAUJOSE

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608. Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1980	pusel metų	\$22.00
Subscription Rates:	tris mėnesiams	\$15.00
	vienam mėnesiui	\$ 4.00
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per six months, \$12.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$22.00 per six months, \$12.00 per three months. Canada \$45.00 per year; other countries \$48.00 per year.	Kanadoje:	
	metams	\$45.00
	pusel metų	\$24.00
	vienam mėnesiui	\$ 5.00
25 cents per copy	Užsienio:	
Nuo sausio pirmos dienos	metams	\$48.00
Dienraščio kainos:	pusel metų	\$26.00
Chicagoje ir priemiestiuose:		
metams	\$45.00	
pusel metų	\$24.00	
tris mėnesiams	\$12.00	
vienam mėnesiui	\$ 5.00	
Kitose JAV vietose:		
metams	\$40.00	

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais — iki 12 val.

V. Rimšelio instrukcijos žurnalistams

"Draugas" gruodžio 15 dienos laidoje atspausdino V. Rimšelio vedamąjį, liečiantį dienraščio redaktorių, rašytojų bei jo bendradarbių. Jame išdėstė, kokie turi būti dienraščio redaktoriai, kokie jų uždaviniai ir kokio ilgumo reportažus turėtų rašyti. Reikia pastebėti, kad tokio turinio vedamasis bene bus pirmasis ne tik Drauge, bet ir visoje lietuviškoje spaudoje. Vargu, ar tokį galima vadinti vedamuoju, kuriame išdėstomos spaudos žmonėms instrukcijos apie reportažų paruošimą ir ką turi daryti redaktoriai su jų ilgumu. Man rodos, kam, iš viso, tokią instrukciją skelbti Draugo skaitytojams, kurie yra tik eiliniai skaitytojai, o ne redaktoriai ar reporteriai.

V. Rimšelis laikraštininkus susikirto į atskiras grupes ir kiekvienai jų išdėsto, ką jos turi veikti. Nejaugi jis mano, kad Draugo skaitytojams tai didelė naujenybė ir kad Draugo skaitytojai yra tiek tamsūs, kad niekieno neišmano, kas reikalinga dienraščiui išleisti?

Man rodos, kad V. Rimšelis, užuot savo vedamajame rašęs žurnalistams instrukcijas, daug naudingiau būtų padaręs ir daugiau Draugo skaitytojams patarnavęs, jei būtų jiems paaiškinęs, kokiai išeivijos visuomenės daliai Draugas astovauja: katalikams?, frontininkams?, ar pagaliau frontininkų užgožtai Lietuvių Bendruomenei? Daugelis Draugo skaitytojų iki šiai dienai nesusigaudo dėl jo krypties bei jo linijos. Ji jiems neiški. Tik tiek aišku, kad Draugas nėra katalikų dienraštis, nors jo leidėjai yra tėvai marijonai, o jo išleidimui išmoka tūkstančius dolerių. Seniau, kai jis buvo redaguojamas šviesios atminties Leonardo Šimučio, Draugo veidas buvo aiškus. Buvo žinomi ir jo bendradarbiai, kurių gyvenimas ir jų veikla buvo paremta krikščioniškais principais. Šiandien jame rašo ateistai, jų vardai išgarsinami, skiriant jiems ilgiausias dienraščio skiltis. Jame pristatomi kaip maldaknygės ir pornografiniai romanai.

Tiesa, Draugas skelbiamas esąs viso laisvojo pasaulio lietuvių dienraštis. Tačiau, tai ne tiesa. Faktai liudija ką kita. Jame mažai arba visai neskelbiama mūsų laisvinimo veiksmų veiklos informacijos, kaip antai ALTo ar VLIKo; pavyzdžiui, jau visa savaitė praėjo, kai VLIKo

konferencija vyko Toronto mieste, Kanadoje. Iki šiol nė žodelio apie tai. Ne visiems lietuviams leidžiama Drauge savo nuomonę pareikšti, ne visiems leidžiama jame net apmokamiems skelbimams atspausdinti. Tai reiškia, kad Draugas ne visų lietuvių laikraštis. Tikrai būtų naudinga Draugo skaitytojams žinoti, kokiai lietuvių daliai jis patarnauja, ir kas jo tokią kryptį nustato. Deja, V. Rimšelis apie tai nerašo. Nejaugi tėvų marijonų būtų tokia liberalistinė linija, tai sunku įtikėti.

Bet tai palikime. Mano dėmesys krypta į tai, ką jis vedamajame parašė apie branginimą kilnių žmogus dvasios spaudoje išreikštų apraiškų. Aišku, kad kilnias apraiškas reikia vertinti. Tik keista, kad V. Rimšelis rašo vieną, bet neatrodo, kad jis pats tai vertintų ir brangintų. Tai liudija jo paskelbtasis vedamasis. Jis skelbia, kad grupių rašytojai — korespondentai rašo su piktumu ir pagieža. O taip rašydami apie savo priešininką, nuvertina spaudos puslapius. Ir kad šmeižianti spauda daro į visuomenę įtakos ir formuoja jos opinijas. Žinoma, tuo jis nieko nauja nepasako. Tai visiems ši senai žinoma tiesa. Nejaugi V. Rimšelis tai tik dabar sužinojo? Jis rašo apie komunistus, kurie šmeižtais formuoja visuomenę, mat, jų tokia taktika. Tai tiesa. Jei jis tai žino, tai ir kyla klausimas, kodėl Draugo redakcijon buvo pasamdytas išgama, komunistas Alseika, kuris išvogęs VLIKo dokumentus, iškeliavo pas okupantą ir ten pavergtųjų tarpe šmeižtais ir pamazmis niekina mūsų laisvinimo veikėjus. Taip, pat, kodėl į draugo redaktorių tarpą tapo įrinktuos ir buvęs okupanto Milicijos žurnalo redaktorių? V. Rimšelis turėjo žinoti, kad okupantas, pavergs Lietuvą, jam patikėjo minėto žurnalo redagavimą. Būdamas Drauge jis karts nuo karto savo kontraversiniais vedamaisiais yra sukėles mūsų išeivijos tarpe nemažai erzelių. Pindė mūsų spaudos leidėjus, bei jų redaktorių, niekino Helsinkio nutarimus, o Vatikano atstovą sugretino su Judu, kuris pardavė Kristų už grašius.

Tiesa, V. Rimšelis vedamajame daro neaiškia užuominą, kad kažkas baigė komunistinę mokyklą, bet nepasako, kuris iš šių dviejų Draugo redaktorių buvo išėjęs tokią mokyklą ir kuris pateko į išeivių gretas, net tapo Draugo redaktorium?

Reikia manyti, kad tai bus greičiausiai Alseika, kuris šiandien išsirežęs šmeižia mūsų išeiviją ir jos veiklą, bei jos veikėjus. Kodėl V. Rimšelis tada tylėjo, kai Alseika, bei Milicijos žurnalo redaktoriai veikė išeivių tarpe tokią pragarišką veiklą. Tik dabar, mokymams redaktorių bei dienraščio bendradarbių, matyt, juos prisimena ir atskleidžia, nors ir neminėdamas jų vardų, ką jie darė būdami Draugo redaktoriais. Jis dabar pripažįsta, kad jų taktika skirta suskaldyti lietuvių vienybę, ir sugriauti lietuviškos išeivijos rezistenciją.

Iš viso, paskaičius šį vedamąjį, kyla klausimas, kodėl V. Rimšelis besitarinant Kalėdoms ėmėsi taip nevykusiai galvoti, kelti erzelių spaudos žmonių tarpe? Juk Alseika jau seniai "repatriavo" pas okupantą, o buvęs Milicijos žurnalo redaktorių, berods, savo valia ar išprašytas pasitraukė iš Draugo redaktoriaus posto. Po to viso, kas čia buvo suminėta, norėčiau pakartoti V. Rimšeliui seną patarimą: "Gdytojaui, pirma pagydyk save!" O nekalk kokių nors anonimiškų užuominų, lyg norėdamas pridengti aukščiaui minėtus redaktorių, kurie mūsų visuomenėje skleidė skaldančią informaciją; kurie tikrai, nešvietė ir nebūrė išeivijos į didesnę vienybę, ko laukia pavergtoji Lietuva. Tat, man rodos, kad rašant, ypač tokius vedamuosius, reikėtų V.

Amerikos Lietuvių Socialdemokratų Sąjungos Centro Komitetas

sveikina visus savo sąjungos narius, prijaunčius ir visus Amerikos lietuvius, remiančius kovą už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą.

Sveikiname pavergtoje tėvynėje kenčiančius sovietinio okupanto priespaudą, persekiojimus ir vedančius kovą už tautos ir krašto laisvę. Linkime stiprybės ir ištvermės.

A.L.S.S. Centro Komitetas

Gečio pamokslas VLIKo seimui Toronte

Bendravimas su tauta ar su valdžia

Kandžiose pastabose ir net kaltinimuose VLIKo seimo išvaka Petronio "Rodinos" draugija, net ir iš pačios mokyklos mokytojų atsiranda padedančių "turistines keliones" pavergton Lietuvon suorganizuoti. Paminėta buvo ir Plekavičiūtės pavergtė, kuri gyvena Šveicarijoje, ištekejusi už šveicarą Vogel, dirba Vasario 16-tos gimnazijoje. Seime buvo nutarta reikala iširti, sutvarkyti ir pranešti visuomenėi.

Po seimo į Europą važinėjo PLB vykdomasis vicepirmininkas, vėliau ir pats "prezidentas" Kamantas. Dar vėliau pasikeitė ir gimnazijos direktorius. Buvęs ilgametis gim. direktorius Natkevičius pasitraukė, o į jo

vieta buvo paskirtas gana aukštas LB pareigūnas Kavaliūnas. Vasario 16-tos negerovės keletą kartų buvo iškeltos spaudoje. Tačiau apie iškeltus trūkumus ar nepageidaujamus negerovės tyrima, iškelti reikalai nuo visuo menės slepiami, bet straipsniais spaudoje prašoma siųsti daugiau mokinių į gimnaziją, kad Vasario 16-tosios gimnazija, kaip vienintelė lietuviškoji gimnazija pasaulyje, yra visų ir visi ją turi rūpintis, remti materialiai ir kitomis išgalėmis. Negali būti kalbos, ginčų, kad lietuviams Vasario 16-tos gimnazijos nereikėtų remti ir jos reikalingumu nesirūpinti. Gimnazija išeivijos lietuvių yra pasididžiavimas, bet tik tada, kaip jos vidaus negerovės bus pašalintos ir gimnazijoje atstatyta mokslo ir mokslinimosi drausmė, gimnazijos vadovybei paklusnumas joje besimokinančių mokinių.

Rimas Vyga

Antanas Norgaila

(Bus daugiau)

KAZYS BORUTA

SVEČIUOSE PAS ČIURLIONIUS

(Tęsinys)

Pamatai vėl žilą močiutės galvą, pasilenkusią prie kuodelio, gilią tamsią akis, susimąčiusias ir retkarčiais nušvintančias kažkokiu džiaugsmu ir nuėjutimu. Tyliai užia ratelis, mama skuba suverpti vilnas, nes reikia Kalėdoms dar vienam kitam sumegzti pirštines ar kojines.

Tėvas sėdi prie stalo, nugrimzdęs savo mintyse, ir skaito knygą, prisikišęs prie lempos. Jis su akiniais ir labai rimtas.

Valė skambina Bacho mažąją fugą c-moll, o aš mokinu katiną Vėjėlį paklusnumo — ramiai gulėti ant grindų ir nedaužyti uodegą. Juzė ruošiasi virtuveje arba kažką siuvinėja.

Staiga sugirgžda durys. Visi krūpteli, atsigįžta į duris. Žiemos vakarais retai kas ateidavo. Koks čia svečias?

Ateina laiškanešys. Apskritaveidis, visos šypsos.

— Laiškas! — tiesia tėvui.

Visi susipiečiame aplink tėvą. Laiškas iš Vėjų nuo Kastuko ir brolių. Sulaukę kvapą laukiame, kada tėvelis atidarys voką ir išims smulkiai prirašytą lapelį.

— Brangūs tėveliai ir mielos sesutės. — skai-

to tėvas, o mes gaudome kiekvieną žodį. — Ilgai tarėmės ir nutarėme, kad nieko nenutarsime, tikiai kai paleis atostogų — visi į Druskininkus šventėms važiuojame. Mamytė dar patys spėsim su vardinėmis pasveikinti! Valio! Bučiuojame visus! — Kastukas.

Tuojuo visi sukyla. Tėvas meta skaitęs knygą, vaikščioja po kambarį ir planuoja, kaip čia šventėms pasiruošti, dar kiek uždirbti, kada skerstuves padaryti, obuoliai peržiūrėti, ar nepūsta, ir kitus paruošiamuosius darbus šventėms atlikti.

Seserys, viską metusios, džiūgauja. Broliai parvažiuoja! Kiekviena sau širdyje dėsto, kaip ir su kuo mylimus brolielius sutiks. Tai bus džiaugsmo! O badar jau džiaugiasi iš anksto.

Močiutė susimąčiusi, tyli ir nušvitusi. Sūneliai parvažiuoja, sakalėliai parskrenda! Toks džiaugsmas širdį suspaudžia, kad visa ji spindi. Visos raukšlėlės šviečia. Ir iš jos akių tryksta degalinė meilė ir šiluma.

Toluma su apšerkšnėjusiais miškais, baltais snieguotais laukais, užšalusiu ežeru iš karto atgyja. Pro tas ten tolumas skamba varpelis — parvažiuoja broliai.

— Na, dukrelės, — šypsoi visomis raukšlėmis močiutė, — teks greičiau apsisukti!... Juk čia pat šventės! O kiek dar darbo! Kad tik sušpėtume, kol Kastukas parvažiuos.

Ir visa šeima sužiaja kaip bitės avilyje. Kiek-

vienas randa, kas dar nepadaryta ir kas reikia padaryti. Prasideda skubi ruošia šventėms. Visi užimti, ir kiekvienas — su džiaugsmu širdyje, kuris sustelbia žiemos ūkanas:

— Broliai parvažiuoja!

Anksti iš ryto ateina Jankelis, vežikas žydas — stambus, plikas, su žila barzda, kalba lenkiškai ir lietuviškai, abi kalbas maišydamas, — paklausti, kelinta valanda, ar laikas važiuoti į Pariečę, jei žiemą, pasiimti kailinius.

Atėjęs atsistoja prie durų, nusiima kepurę. — Tegul bus pagarbintas ponas Dievas! — pagarbina. — Kelinta valanda, ponuliai?

Mama pavaišina vežiką arbata prieš kelionę. Jis nieko nevalgo, tik cukruos gabalėlį, ir išgeria arbatos stiklą. Paskui paima kailinius, kad svečiai nesusaltų, ir išvažiuoja su savo būda — žiemą ant rogių, vasarą ant ratų — į Pariečės geležinkelio stotį.

Tai buvo nepaprasto nuosirdumo žydas ir geras Čiurlionių bičiulis. Vertėsi jis vežiko amatu ir visada vežiojo Čiurlionių jaunimą į geležinkelio stotį. Gyveno jis žydų gatvėje. Turėjo lūšnelę, tvartelį ir tą garsiąją būdą su sena širma kumele. Buvo našlys. Gyveno su vienturte dukra Chaika, ramia, gera mergaite.

Išvažiavus Jankeliui į Pariečę, visa šeima nerimavo ir paskubomis ruošėsi sutikti svečius. Porą valandų prieš parvažiuojant visi jaunes-

nieji su tėvu priešakyje išeidavo keliu 2-3 kilometrų pasitikti parvažiuojančių. Namie likdavo viena mama su Juzė.

Visi nueidavo ant kelio, už malūno prie Ratnyčios upės, ir ten laukdavo ant kalno. Tik spengia snieguotos tolumos. Aplinkui snaudžia apšerkšnįje miškai.

Visų dėmesys ir žvilgsnis į kelią. Tolumoje pasirodo juodos taškas ir pamažu artėja. Paskui pasigirsta varpelis. Taškas didėja, ir varpelis garsėja. Jau galima pažinti Jankelio būdą. Viršum būdos iškyla ranka ir mosuoja su kepure. Tai Konstantinas.

Tada visi pakyla ir džiaugdami bėga pasitikti. Konstantina išsoka iš rogių ir visus paeiliui išbučiuoja. Pirmą džiaugsmo valandą. O kalbų, kalbų — kaip iš pratrūkusio maišo. Bet daugiau triukšmo šauksmo ir nesulaikomo džiugesio.

Paskui mažuosius susodina į Jankelio būdą, apkamšo, kad nesusaltų, — kur čia sušalti, kad visi ir taip įkaitę! — o M. K. Čiurlionis su tėvu ir vyresniaisiais broliais eina į Druskininkus pėsčias.

Jaunimas su būda pirmi parvažiuoja! — šaukia visas žvirblynas.

(Bus daugiau)

ARMAGEDONAS IR PO JO - PASAULINĖ TAIKA

"Jis surinko juos į vietą, kuri hebraiskai vadinama Armagedon" (Apieškinio 16:16)

37. Taip pat ir mirusieji bus prikelti, kad ir jie galėtų gėrėtis gyvenimo palaiminimais, kokių joks pasaulinis nugalėtojas negalėjo duoti savo pavaldiniams. Tačiau Kristus galės ir bus noringas duoti savo paduotiniams progą naudotis amžinuoju gyvenimu ramybėje ir laimėje.

Turėdami Dievo užtikrinimą, kad jis gali įvykdyti savo nutarimą sugrąžinti į gyvenimą visus, kurie praras savo gyvybes Armagedone, mes pamatomė Dievo meilės ir teisingumo pasirodymą metoduose, kokius jo išmintis pasirinko sunaikinime šėtono viešpatavimo pasaulyje. Milijonai, kurie neteks gyvybės šioje didžioje kovoje, Dievo žvilgsniu, bus tik užmigę. Naujosios dienos rytu Dievo galybė pažadins juos.

SV. RAŠTO TYRINETOJAI, 5421 So. Mozart, Chicago, IL 60632

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinics
Medicines direktorius
1936 S. Mannheim Rd., Westchester, IL
VALANDOS: 2-9 darbo dienomis ir kas antra savaitė 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL. - BE 3-5993

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBŲ AKIŲ LIGOS
2907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2619 W. 71 St. Tel. 737-5149
Tikrina akis, Pritaiko kontaktinius ir "contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGAS
2656 WEST 63rd STREET
Valandos: antradienį 1-4 popiet,
ketvirtadienį 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880,
Residencijos tel.: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Sandra greičia, spec. MOTERŲ ligos.
Ofisas 2656 WEST 63rd STREET
Tel. PR 3-1233

OFISO VAL.: pirm. antradienį, trečiadienį, penktadienį 9-12 val. vak. ketvirtadienį 9-12 val. vak. popiet ir kita laiku pagal susitarimą.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai. Med. bandiniai. Speciali pagalba irjoms (Arch Support) ir t. t.
/ma: 8-4 ir 8-9. Seštadieniais 8-1.
2850 West 63rd St., Chicago, IL 60629
Telef.: PR 3-5884

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Leidimai - Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
Priiman Master Charge
ir VISA kortelės
R. ŠERENAS. Tel. 925-8063

MOVING

Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 4:00-4:30 val. popiet. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

Vedėja - Aldona Daukas

Telef.: Hemlock 4-2413

7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

Palaidojo rašytoja Marių Katiliškį

Mariūs Katiliškis mirė šių metų gruodžio 17 dieną. Jis tuojau pabrėžė, kad Mariūs Katiliškis buvo jo vadovaujamos Bendruomenės narys, todėl jis tvarkys velionio laidojimą. Laukaitis turėjo kažin keno nors jam surašytą atsisveikinimo kalbą, bet jam gana sunkiai sekėsi skaityti, todėl kartu kartojo tuos pačius žodžius. Laukaitis Katiliškio nepažino, jo plunksnos darbu neskaityt, apie Katiliškį rašytoja neturėjo parašyto vieno sakinio. Širdį skaudėjo beklau sant skaityti nepajėgiantį žmogų kalbant apie laidojamą lietuvių rašytoją. Laukaitis Bendruomenė bene buvo vienintelė lietuviška organizacija, kuriai paskutiniai metai, dukters paragintas rašytojas priklausė.

Rašytoja Katiliškis apie porą metų dirbo Lietuvių Tautinėse Kapinėse. Jam patiko dirbti kapinių kalvose, prie šilto. Kapinės jam davė pastoką žemei nusipirkti ir šeimos namui pastatyti. Katiliškis mėgo medžio darbus, buvo dailidė. Mokejo sienas sukelkti, grindis ir langus susidėti. Pasistatė tokį namą, kuris jam patiko. Jame jis rašė, skaitė, sirgo ir mirė.

Katiliškis buvo pašarvotas Lemonte, kur jis ilgus metus gyveno. Pašarvojo naujoje Garhacze šermeninėje, ir esančioje 501 State St. Atsisveikinimas įvyko gr. 19 d. vakare. Rašytoja labai greitai dirbo. Ilgus metus sirgo, liga kojas atėmė, bet veidas gražiai atrodė, tarytum gyvas. Rašytoja buvo 65 metų amžiaus, bet neatrodė, veidas buvo pilnas, balsas prakilus, plaukai, gražiai sušukuoti.

Vakaras pasitaikė šaltas, vėjautas, bet šermeninė susirinko apie 40 žmonių. Priešakyja buvo keturios vietos žmonai, dukrai, sūnui ir dar vienam artimui giminei, bet atsisveikinimo metu tos vietos buvo tuščios. Atsisveikinimui prasidėjus, į salę atėjo ir žmona, bet ji į jai skirtą vietą nėjo, ir atsisėdo užpakalyje tarp atvykusių atsisveikinti žmonių.

Susirinkusius nustebo A. Laukaitis, Lemonto JAV L.

toj, kuriuose, o antrojo pasaulinio karo pabaigoje išvyko į Vakarų Vokietiją ir rašė tremtinių spaudoje. 1949 metais atsirado Amerikoje, apsigyveno Chicagoje ir rašinėjo įvairioje spaudoje. Vokietijoje karo metu parašė "Seno kareivio grįžimą". Porą kartą bandė jį atkurti, bet nepavyko.

"Santara" jam buvo pridedusi užlaikymą, kad jis galėtų laisvai kurti, bet prizadas buvo labai trumpas. Jam paskyrė \$3,000 ir išsikirstė. Bet Katiliškis parašė kelias knygas, Pasakojo, kad rašė apie Chicago Tautines Kapines, bet paliko nebaigta. Ten jis rašė įvairios medžiagos savo kūrybai. Visą dešimtmetį rašė Naujienoms, pasirašydamas pavardę ir slapyvardžiais.

Trumpą atsisveikinimo žodį tarė Misiulis. Atsisveikinti atvyko apie 40 žmonių. Rašytojo atsisveikinimas buvo labai liūdnas.

Vieną Katiliškio knygą oku pantas išleido Vilniuje. Kelis kartus kvietė Katiliškį nuvažiuoti į Lietuvą, bet jis pavergton Lietuvon nesiryzo važiuoti.

Bėgau nuo bolševikų, grįšiu, kai jie iš Lietuvos bus išvaryti, - atsakė rašytojas.

Ji labai kančiniusi sūnaus ligą, o paskutiniu dešimtmėčiu ji patį kančiniusi cukrine.

Paliko žmoną Ziną, dukrą Agnė ir sūnus Saulius ir Lemonte jo paties statytas namelis.

Reporteris

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

CHARLES STASUKAITIS

VESINAMA LAIDOTUVIŲ KOPLYCIA

— GORDON FUNERAL HOME —

1729 South Halsted Street, Chicago

Tel. 226-1344

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.

Tel. 737-8600-01

9837 SOUTH KEDZIE AVE.

Tel. 422-2000

EUDEIKIS

GAIDAS - DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE

Tel. 927-1741 - 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef. 476-2345

TRYNS MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKSTES AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

N A R I A I:

Chicago

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijų

AMBULANSO

PATARNAVIMAS

*

TURIME

KOPLYČIAS

VISOSE MIESTO

DALYSE.

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 So. LITUANICA AVE.

Tel.: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE.

Tel.: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE.

Tel.: YArds 7-1133 - 1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET

2314 WEST 23rd PLACE

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4416

REpublic 7-1213

VIrginia 7-6672

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

"Lietuvos Aidai"

KAZĖ BRAZDIONYTĖ
Programos vedėja

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 8:30 val. vakaro.

Visos laidos iš WCEV stoties, banga 1450 AM.

St. Petersburg, Fla., 12:30 val. p.p. iš WTIS stoties, 1110 AM banga.

2646 W. 71st Street

Chicago, Illinois 60629

Telef. 778-5374

Buvusio BIRŽENŲ klubo revizijos komisijos nariui

PETRUI KĖZELIUI

staigiai mirus,

jo žmonai Bronislovai, sūnui adv. Algiiui su šeima ir kitiems giminiams bei artimiesiems reikiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

KLUBO VALDYBA ir NARIAI

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue

Cicero, ILL. 60650

Tel.: 652-5245

TRIŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO ŠERMINĖ

Patarėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikštės automobiliams pastatyti

Nuo

1914 metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mūsų parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Saskaitos apdraustos iki \$40,000

2657 W. 69 STREET

Chicago, IL 60621

Tel. 925-7400

8929 SO. HARLEM AVE.

Bridgeview, IL 60435

Tel. 598-9400

MIDLAND SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

4040 ARCHER AVENUE

CHICAGO, ILL. 60632

PHONE 254-4470

5 1/2%

Passbook Savings.

7 1/2%

4 Years Savings

(Minimum \$500)

Certificate

LINKSMŲ SV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
LINKIME

VISIEMS MŪSŲ DRAUGAMS
IR PAŽISTAMIEMS

Mr. and Mrs. Anthony B. Petkus

ir

Mr. and Mrs. Donald A. Petkus

TRUMPAI

— Zarasiskų Klubas žiemės švenčių proga paskyrė Naujienoms \$40 auką ir ją įteikė per klubo veikėją Petrą Blekį. Dėkui valdybai ir visiems nariams.

— J. Dambrauskas iš Marquette Parko, Naujų Metų proga, linkėdamas geros sekmės, parėmė Naujienų leidimą \$30 auka. Dėkui.

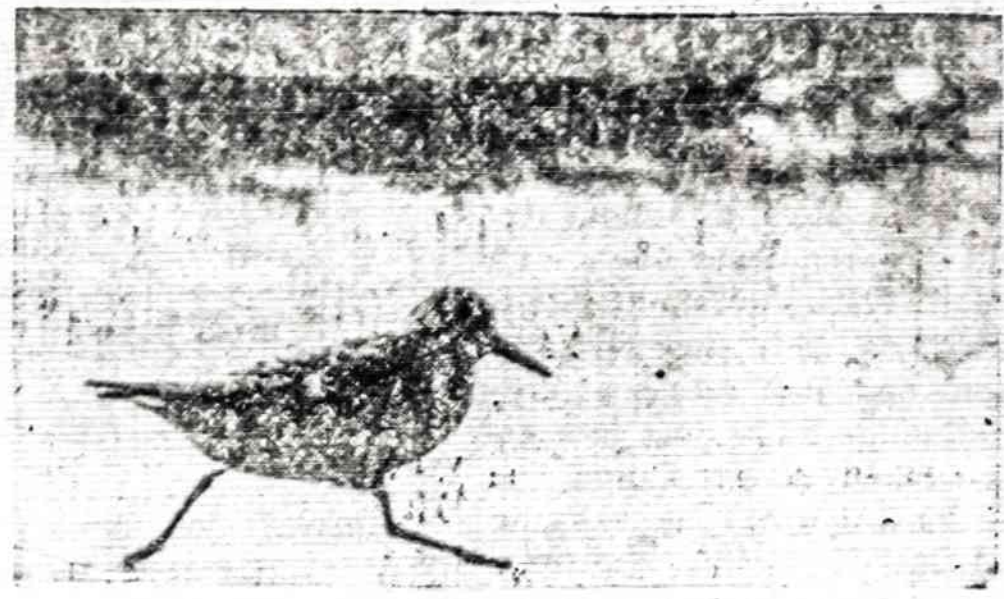
— Justinas Žemaitis, Lietuvos kariuomenės kūrėjas — savanoris, prieš pat Kalėdas lankėsi Naujienose. Dėkui už vizitą, sveikinimus ir gerus linkėjimus, taip pat už \$15 auką.

— Gaudentijus Mališauskas, Las Vegas, Nevada, ankstybai pradedamas prenumeratą savo linkėjimus atlydėjo \$20 auka. Dėkui už ją ir už vertingus raštus.

— Dėkui skaitytojams, auks-

mis parėmusėms Naujienų leidimą. Po \$5 atsuntė bei įteikė: Agutė ir Petras Galinauskai iš Marquette Parko, Herta Dreyer ir Jonas Rundenas iš Brighton Parko, Zuzana ir ir Juozas Ufartas, taip pat Algirdas Petrauskas iš Town of Lake, Alfonsas Krauskas iš Bridgeporto, ir Haimas Suvaizdis iš Cicero. Dėkui visiems.

— Alto suvažiavime sudarytoji valdyba pasiskirstė pareigomis. Pirmininku išrinktas dr. Kazys Šidlauskas, vicepirmininkai: T. Blinstrubas, Povilas Darigis, dr. J. Jerome, dr. L. Kriaučiūnas, dr. V. Šimaitis, dr. J. Valaitis, gen. sekretorium G. J. Lazauskas, išdėtininku J. Skorubas, finansų sekr. P. Bučas, protokolų sekr. K. Radvila, valdybos nariai — S. Balzekas, Jr., J. Lekas, V. Naudžius, E. Vilimaitis, įgaliotinis Washingtonė dr. J. Genys, reikalų vedėja I. Blinstrubienė, informacijai kun. dr. J. Pranskis.

Nuo kada švenčiami Nauji metai?

Visame pasaulyje Nauji Metai sutinkami tam tikromis apeigomis, tikintis sėkmės bei laimės kitais metais. Čia pravartu pažvelgti į tolimą praeitį, į senąsias civilizacijas: Babiloną, Chaldėją ir Siriją, Tigro ir Eufrato upių lygumoje, kurios ištėka iš vidurinės Azijos kalnų į Persijos įlanką. Šioje srityje klestėjo dar prieš 4000-2000 metų prieš Kristų semitų — arabų, urų, sumerų centrai, daugiau ar mažiau žmonių mišinys. Girdėjome padavimus, kaip buvo Statamos Babelio bokštas, bet dėl maišytų kalbų nebuvo susitarimo ir bokštas sugriuvo.

Kadangi Mesopotamija, dabar dalis Irako, turi gerą klimatą, tai čia buvęs ir pasakiškasis Rojus, kur Adomas su Ieva patogi gyvenę. Babilonijos karalius Hammurabi (apie 2000 metų pr. Kr.) išleido įstatymus, kurių pagrindinės teisės iš šiandien galioja. Pažiūrėsimė dar toliau. Babiloniečiai tikėjo, kad pasaulis

buvo sutvertas po milžiniškos kovos tarp Marduko ir Tematos, chaoso dievaitės. Mardukas atstegęs Babilone tvarką, nugalėdamas dievaitę Tematą, panaikino chaosą. Todėl kiekvienais metais jo įamėjimas buvo minimas, kai "ateidavęs gyvybę gailinąs lietus". Karalius Mardukas, sutvarkęs savo bendruomenę, keletui dienų pasišalinęs ir pasislėpęs nuo savo pavaldinių. Tačiau žmonės vėl įvykdė chaosą girtaudami, paleistuvaudami ir vergus ragindami įžeidinėti savo valdovus. Romėnai pasisavino babilonių papročius ir įjungė į Saturnalią, kai gruodžio mėnesį dienos pradeda darytis ilgesnės.

Babilone Naujų Metų sutikimo festivaliai buvo jungiami su kruopščiai paruoštu ritualu, norint išvairyti demonus ir chaosą. Babiloniečiai neturėjo nė futbolo, nė automašinių, bet po žemės turėjo naftą pertvinkusias upes, dėl kurių dabar arabai tarp

savęs kariauja. Naujuosius Metus sutikti susirinkdavo iš visų apylinkių paradiui, tikslu padėti karaliui Mardukui laimėti kovą su Temata, — bgi dievaite.

Kiek laiko pralinkus, Babilonių ir Chaldėjų užplūdo raitieji hiksai, kurie baigė sunaikinti senuosius Mesopotamijos civilizacijos bei kultūros centrus. Kūris naujos valstybės bei imperijos.

Tiesiogiai ar netiesiogiai, mes, vakariečiai, paveldėjome tūkstančių metų seną kraitį — Naujų Metų sutikimo papročius. Europos žmonės Naujų Metų proga daro įvairius spėjimus. Sako, germaniškos tautos, ir pas lietuvių dvylikat valandą nakties, lieja ištirpytą šviną į vandenį ir žiūri, ką tas liedyns būria... Meksikoje žmonės renkasi prie Majų Mitla paminklo (gyvybės kolonos) sausio 1 d. norėdami savo ranką ją palieiti. Amerikoje per Naujuosius Metus automobilių nelaimės kasmet žūsta šimtai žmonių dėl to, kad Naujuosius Metus pasitinka išlinksminę... Jaunieji mėgsta šaudyti, šposus krėsti, sprogdina fejerverkus. Seniau, būdavo, bažnyčios skambindavo, varpais, fabrikai paleisdavo švilpukus ir kas kaip įmanydams mėgo paūžti. Naktiniai klubai, restoranai, tavernos teatrai tą naktį daro biznį. Bet ar iš tikrųjų Naujieji Metai atneša laimę, tai kitas klausimas.

Naujų Metų sutikimo tradicijos atėjo iš pagonijos laikų. Tačiau ir dabar ne visos tautos Naujuosius Metus mini tomis pečiomis datomis. Pav. žydų Nauji Metai išpuola rudenį.

M. Šileikis

Sėklos ir vaisiai

Neseniai užklausiau man artimą žmogų, dirbusį vienoje mokykloje su Salomėja Nerim. Aš klausiau, kokios priežastys paskatino Salomėją nusisukti nuo ateitininkijos ir pasukti radikaliai kairėn. Štai jo atsakymas: "Dėl poetės S. pasaulėžiūros galiu tik tiek pasakyti kad jos pasaulėžiūra apsprendė jos aplinkos konkretūs faktai, kuriuos ji atydžiai stebėjo, narpliojo apšvietė. I ją paveikė kunigų gobšumas ir gašlumas. Su tuo ji net susidūrusi buvo. Mudu kalbėdavomės tik apie meną, ypač apie grožinę literatūrą ir ypač apie moralės problemas, apie papročius įvairovės ir juose glūdinčias, apart gerų dalykų, tikras nesamones. Tai buvo mergina ne tik poetė, bet ir mastytoja. Ji kalbėdavo įdomiai, bet labai turiningai. Jos mintys buvo pilnos samojaus ir nuosirdumo. Be to, ji turėjo labai gražias kaštono spalvos akis, kurios gana giliai žvelgdavo į žmogaus sielą. Galėčiau Tau parašyti daug apie jos asmenybę, bet tai ne laiško rėmuose".

Nuo komentarų susilaikau, nes spaudoje buvo nemažai apie ją rašyta. Vieni ją be kompromisų smerkė, kiti teisingai dėl jos griežto posūkio.

K. Baltrukonis

PRADĖS DERYBAS SU CHRYSLER

ROMULUS, Mich. — Chrysler korporacijos prezidentas Lee Iacocca prašo uniją įsaldyti algas iki pagerės korporacijos kritiška finansinė padėtis. Tuo tarpu UAW (automobilių darbininkų unijos) prezidentas D. Fraser pareiškė, kad prieš pradedant derybas su korporacija sausio 6 dieną, sutarta pasimatyti su finansų sekretoriumi William Miller. Jis nori turėti daugiau informacijų apie korporacijos finansinį stovį prieš pradedant derybas.

Iki šiol neaišku, ar unijos sutiks įsaldyti algas, kas sutauptų korporacijai apie 600 milijonų dolerių kasmet.

Chrysler prezidentas Lee Iacocca aiškiai pasakė, kad jeigu darbininkai nesutiks su algų įsaldymu, tai korporacijai greisia bankrotas ir darbininkai po to pasiliks be darbo.

PIKKITE JAV TAUPYMO BONUS

REAL ESTATE

Namai, Žemė — Pardavimai REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS.

JEL VISŲ INFORMACIJŲ KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

22'2 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. Virginia 7-7744

BUTŲ NUOMAVIMAS

• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS

• NOTARIATAS • VERTIMAI.

VISŲ RČSIŲ DRAUDIMO AGENTORA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

• LIETUVISKAS RESTORANAS su namu ir įrengimais Marquette Parko rajone. Labai geras biznis, lengvos pirkimo sąlygos.

• 2 BUTŲ MEDINIS prie 68-tos ir Maplewood. Labai tinka giminingoms šeimoms.

• MCRINIS BUNGALOW Brighton Parke, 15 metų. Reikia skubiai parduoti. Neaukšta kaina.

SIMAITIS REALTY

Notary Public

Insurance, Income Tax

2951 West 63rd Street

Tel. 436-7878 arba 839-5568

LIETUVIŲ PROTESTANTŲ KALĖDINĖ EGLUTĖ

Kalifornijoje jau dešimtį metų veikia Lietuvių Protestantų Sąjunga. Jos steigėjų buvo dr. M. Devenis, šiuo metu vadovaujantis teis. J. Kutra.

Gruodžio 13 d. S-ga surengė tradicinę kalėdinę eglutę First Lutheran Church patalpose. Atvykęs iš Čikagos evang. reformatų kunigas Eugenijus Gerulis atlaikė pamaldas, pasakodamas labai originalų pamokslą apie stambeldystės liekanas mūsų papročiuose.

Po to sekė viršutinėje salėje iškilmės. Scenoje buvo pastatyta gražiai papuošta eglė. Visus dalyvius pasveikino S-gos pirm. J. Kutra. Jis perskaitė ir negalėjusio atvykti gen. konsulo V. Čekanausko labai turiningą laišką, kuriame jis be kitko, taip rašo: "Tegul ši Kalėdų švenčių dvasia su savo Ramybe, Jos džiaugsmas — su Viltimi ir Garbe — su Meile, lydi Jus visuose Jūsų darbuose, niekuomet neužmirštant ir tos mūsų žemiškosios Tėvynės, kurią slepia sunki, ilga ir šalta žiema".

Pasivažišus S-gos šeiminių kiu sunėstiniais valgiais, buvo pradėta labai įvairi meninė programa. Jai vadovavo Hipatija Y. Petkienė, o patią programą paruošė muz. O. Metrikiene. Sol. Kl. Vidžiūnienė padainavo — "Atvažiavo sena Kalėda". Po to pasirodė ir pati Kalėda H. Petkienė su dovanomis. Kr. Mickutė ir B. ChChuck pagrojo du dailėlius fleita. Sol. St. Krimaitė Pautenienė su dideliu įsijautimu padainavo tris dainas. St. Šimkaus — "Lopšinė", Adamo — "O šventa naktis" ir O. Metrikiene — Baladė. Susilaukė gaušų ovacijų ir valio šauksmų. Prof. dr. E. Tumienė padėklamavo jos sukurta "Tris karalius", akomp. O. Metrikienei. Gedgaudaitė pašoko solo šoki. Po to sekė kvartetas — 15 amž. "Pratorius". Pabaigoje buvo nuopat giedamos iš paruoštų tekstų lietuviškos giesmės, kurioms vadovavo E. Balceris.

Atsilankė apie 80 S-gos narių ir svečių. Visi pajuto kalėdinę nuotaiką, ir eglutė paliko viens labai gerą išpūdį. (JK)

ELEKTROS ĮRENGIMAI PATAISYMAI

Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesčiuose, greit, garantuoti ir sąžiningai. KLAUDIJUS PUMPUTIS 4514 S. Talman Ave. Tel. 927-3559

DEMESIO

62-80 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI Tikrai \$120 pusmėčiui automobilio Liability apdraudimas pensininkams. Kreiptis: A. LAURAITIS 4645 So. Ashland Ave. Tel. 523-8775

GENERAL REMODELING

• Alumin. langai, durys, medžio apmušimai. • Stalniai darbai, cemento laiptai, porčiai, stogai ir visa kita. FETINGS CONSTRUCTION 7132 So. Kedzie Avenue Tel. 776-8505

DAŽYMAS IR REMODELIAVIMAS

Nėra darbo permažo. Visus pajmu. Iš lauko ir vidaus. Kainos labai prieinamos. GEDIMINAS BARANAUSKAS 4514 So. Talman Avenue Tel. 523-0383

A. TVERAS

Laikrodžiai ir brangenybės Pardavimas ir Taisymas 2646 West 69th Street Tel. Republic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDAS, 4059 Archer Avenue, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

M. ŠIMKUS

Notary Public INCOME TAX SERVICE 4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450 Taip pat daromi vertimai, giminių švėjtimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

HOMEOWNERS POLICY

F. Zapolis, Agent 3208 1/2 W. 95th St. Everg. Park, Ill. 60642. - 424-8654

ADVOKATŲ DRAUGIJA

V. BYLAITIS ir V. BRIZGYS 2458 W. 69th St. Darbo val.: nuo 9 ryto iki 7 vak. Šeštadienis nuo 9 iki 12 val. arba pagal susitarimą. Telefonuoti 778-8000

Advokatas

GINTARAS P. ČEPENAS Darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak. Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 12 val. d. Ir pagal susitarimą. Tel. 776-5162 arba 776-5163 2649 West 63rd Street Chicago, Ill. 60629

SVEIKINAM SU ŠV. KALEDOM IR NAUJAIŠ METAIS

visus Naujienų darbuotojus, redaktorių Gudelį ir administratorę Kristiną. Linki Jums viso geriausio visa

PRANSKEVIČIŲ SEIMA

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų linki visiems savo klientams ir draugams

RED'S PLACE

Kur galima netik išgerti, bet ir gerai pavalgyti.

WALTER ir ELIZABETH MISEVICH, Sav. CAROL MISEVICH - CARROLL, Mgr.

2200 West Cermak Road Chicago, Ill. Telef.: Virginia 7-8874

TAVO ZODIS YRA TIESA

Jono 17-17

IR PAZINSITE TIESĄ, O TIESA ISLAISVINS JUS Jono 8:32

ŠV. RASTO NAUJASIS TESTAMENTAS IR PSALMAI

LEIDINYS LIETUVŲ KALBA. IRISTAS KIETAIŠ PLASTIKINIŠ VIRSĖLIŠ PRAKTISKO KISENNIO FORMATO.

KAINA \$3.

LITHUANIAN MINISTRIES, P.O. Box 321, Oak Lawn, Ill. 60454

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų linkime mūsų klientams, draugams ir pažįstamiems

RAMUNĖ DELIKATESŲ KRAUTUVĖ IR RESTORANAS

ONUTE KONKULEVIČIENĖ IR BRONIUS ZABUKAS

2547 W. 69th Street

Tel.: 925-4254

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIJA NORKIENĖ

2608 West 59th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-5787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

MAISTAS IR EUROPOS SANDĖLIJŲ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 2-2787

V. VALANTINAS

Lietuviai, Jūsų laukia Daytona Beach, Florida!

PORT ORANGE CITY, DAYTONA BEACH, FLA.

Nauja, gražiai planuojama gyvenvietė. Visais atžvilgiais ideali vieta lietuviams gyventi. Iki Atlanto vandenyno tik 5 mylios.

PLANUOJAMAS "LITHUANIAN VILLAGE".

Įvairaus išplanavimo namai.

Aukšta namų kokybė, kainos prieinamos.

Užtikrintas investavimas.

Gyvensite ramioje, gamtos prieglobos supamoje, aplinkoje. Sprendimą darykite dabar!

Informacijas teikia: ADOLFAS ANDRULIS,

7 Talo Circle, Port Orange, Fla. 32018.

Telefonas: (904) 761-3625

PASSBOOK SAVINGS...

the best way to save regularly!

5 1/2% a year. Paid and Compounded Quarterly. OUR SAVINGS CERTIFICATES EARN UP TO 8%

see us for HOME financing.

AT OUR LOW RATES

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMACK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60628

PETER KAZANAUSKAS, President Phone: Virginia 7-7747

HOURS: Mon., Tue., Fri., 9-4 Thur., 9-8 Sat., 9-1

SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905